

Tekst: Jerry Helmers Beeld: Erasmus Universiteit

Nieuwe universiteitsbibliotheek Erasmus bereikt internationale standaard

Met de heropening van de nieuwe gerenoveerde universiteitsbibliotheek op het complex Woudestein van de Erasmus Universiteit in Rotterdam, heeft de Maasstad weer een nieuwe parel die past in de internationale profilering. Dat er een nieuw gebouw nodig was, stond overigens buiten kijf. Het oude gebouw dateerde uit 1968; de oorspronkelijke helderheid was verloren gegaan door de pleistertjes die in de loop der jaren – in het gevecht tegen de tand des tijds – waren aangebracht. Voor het renoveren van het gebouw waren de doelstellingen dan ook helder: openheid, licht en transparantie vormen de rode draad.

Dat lijkt zeer goed gelukt. De nieuwe gerenoveerde Universiteitsbibliotheek is een plek van ontmoeting, het creëren van netwerken, het delen van kennis en vanzelfsprekend voor de studenten het in stilte kunnen studeren.

Marcel Quanz, hoofd van de afdeling Project op de Erasmus Universiteit, vertelt dat de centrale vraag bij de planontwikkeling altijd was hoe de student zo optimaal mogelijk te bedienen. “Van oudsher was een bibliotheek natuurlijk ‘iets’ met boeken”, zegt hij. “Echter, boeken

zijn anno nu niet meer het uitgangspunt. Een universiteitsbibliotheek is meer een studiehuis, dus waar gestudeerd wordt en waar onderzoek kan worden gedaan. Aangezien het gebouw een gemeentelijk monument is, was de opgave niet

alleen een nieuwe indeling te ontwerpen maar dit te doen met respect voor het monument. Je ziet dan ook in het gebouw veel elementen terug komen die in 1968 ook zijn gebruikt.”

Boeken

Bij dat laatste denkt Quanz aan bijvoorbeeld het Rotterdamsch Leeskabinet: een unieke verzameling aan boeken. “Die kun je niet ‘zomaar’ even terzijde schuiven.” Volgens Quanz was het bij de Europese aanbesteding daarom van groot belang dat een architect écht moest begrijpen wat een universiteit

‘Er is gebruik gemaakt van veel isolerend glas’

Veel minder boeken dan in het verleden. Maar, ze zijn er nog wel! Een bibliotheek blijft een bibliotheek!

is. “Hoe kunnen mensen op de juiste manier hun werk doen? Daarnaast was er vanzelfsprekend de uitdaging om het gebouw ook installatietechnisch helemaal van deze tijd te maken.” Afgelopen februari is het gebouw opgeleverd door de aannemer en tot aan 29 mei, de dag van de officiële opening, werden overal nog de puntjes op de ‘i’ gezet. “Deze tijd gunden we onszelf ook. “Als we van start gaan, zo vinden we, dan moeten de studenten meteen in één keer goed hun plek kunnen vinden. We hebben daarom op enkele plekken aan het proefgedraaid.”

Internationale uitstraling

De lichtinval is ruim, zo blijkt bij een rondgang. Er is bovendien goed nagedacht over de akoestiek. Quanz: “Dit gerenoveerde gebouw betekent veel voor de Universiteit en Rotterdam. De Universiteitsbibliotheek heeft een internationale uitstraling gekregen die past binnen het concept van de campus. Er zijn vides ontwikkeld. Daklichten versterken de ruimtelijkheid en maken het binnen dus zo licht mogelijk. Op elke plek in het gebouw zie je dat er nieuwe zichtverbindingen ontstaan. De trappenhuizen en brandscheidingen halverwege het gebouw zijn volledig uitgevoerd in glas voor een ruimtelijke verbinding tussen oost en west. De bibliotheek is bovendien toegankelijker geworden door een tweede entree op straatniveau. Het Rotterdamsch Leeskabinet heeft een plek gevonden in het entreegebied op de begane grond.” De bibliotheek is helder en herkenbaar ingedeeld in stiltezones.

De studiegebieden aan de gevel worden door boekenkasten afgeschermd van de looppaden. Deze kasten zullen tot schouderhoogte reiken, zodat ook daar een open en overzichtelijke sfeer ontstaat. “Er is verder gekozen voor duurzame materialen en kleurtinten met een luxe uitstraling, die passen bij het robuuste karakter en het oorspronkelijke palet van het gebouw”, vertelt Quanz. “Uiteraard is het gebouw duurzaam. Er is gebruik gemaakt van veel isolerend glas. Het dak is voorzien van mos-sedum en zonnepanelen. Minder kunstlicht is nodig door de openheid. Speciale klimaatplafonds zorgen voor de juiste temperatuur.” Quanz blikt tevreden terug op het proces. “Het was fantastisch om helemaal van

Marcel Quanz: “Boeken waren niet meer het uitgangspunt voor de nieuwe universiteitsbibliotheek”

scratch hierbij betrokken te zijn geweest. Met name door de goede samenwerking tussen de universiteit en de architect voldoet het gerenoveerde gebouw geheel aan de gebruikerswensen, laatste eisen qua duurzaamheid en klimaat én is het toekomstbestendig. Al met al een mooi projectproces wat geleid heeft tot een nog mooier gebouw en daar zijn we trots op.” ●

FEITEN EN CIJFERS

OPDRACHTGEVER

Erasmus Universiteit Rotterdam

LOCATIE

Campus Woudestein Rotterdam

ARCHITECT

jefvandenputte architectuur

AANNEMER

Van Galen

ADVISEURS

ABT bouwtechniek

Dura Vermeer

Van den Pol

INTERIEUR

R & R Wood Design Totaalinrichting

VLOEREN

Eliëns Interieurprojecten

R&R verzorgt complete schoolinrichtingen, van ontvangstbalie tot lockers en van presentatiemeubels tot (flex-) werkplekken.

Het prettig inrichten van een school is voor alle partijen van groot belang, docenten en scholieren werken prettiger in een sfeervolle, ergonomische en praktisch ingerichte kantooromgeving.

In het project: Rotterdams Leescabinet bij de Erasmus Universiteit (B-gebouw) hebben we een combinatie gemaakt van messingplaatmateriaal, gepoedercoat staal en eiken plaatmateriaal.

- Gespecialiseerd in maatwerk
- Persoonlijk service
- Afspraak is afspraak
- Van ontwerp tot realisatie
- We ademen vakmanschap

De Buskes 6 – 5087 MA Diessen
T: 013 3050024 – info@RRwooddesign.nl
www.RRwooddesign.nl

Tekst: Jerry Helmers Beeld: R&R Wood Design

“Maatvoering moet 100% kloppen”

Eind mei werd de nieuwe universiteitsbibliotheek van het Erasmus in Rotterdam geopend. Het in Diessen gevestigde R&R Wood Design Totaalinrichting heeft bijna het complete interieur mogen fabriceren en leveren. Aan het woord is directeur/eigenaar Peter Reijrink. “Dit project was voor ons extra uitdagend omdat we hier de afzonderlijke ideeën van verschillende partijen aan elkaar moesten koppelen in het uiteindelijke interieurontwerp.”

De werkzaamheden waren in ieder geval zeer divers, zo stelt Reijrink. “Zo hebben we onder andere de balie mogen leveren evenals de wand-afwerking in koperen platen, én deze ook nog akoestisch gemaakt. Daarnaast hebben we de plafonddelen gemonteerd. Die hebben we gezet en geperforeerd in het in een van te voren uitgewerkt stramien. Ook hebben we de keuken geplaatst en de afvalcontainers geleverd. Verder hebben we op de werkplekken alle werkbladen gemonteerd én – tot slot – alle boekenkasten voor de bibliotheek in eiken gemonteerd.”

“Ja, het was voor ons een groot project. Bijzonder omdat we over het algemeen gewend zijn om met kunststof en hout te werken. Nu zat er een metalen component in die ongeveer 70% van het totale werk uitmaakte. Die moest gecombineerd worden met de door ons gemaakte ombouw. Voor ons was het dus de uitdaging om vanaf het begin

de maatvoering 100% kloppend te maken omdat er verschillende partijen waren die de producten maakten. Wij kunnen dat overigens goed. Onze medewerkers zijn vakmensen die het grote geheel zien en daardoor kunnen optimaliseren naar het eindresultaat.” Reijrink verwacht in de komende

jaren dat er nog meer maatwerk wordt gevraagd. “Zeker ook in het onderwijs. Ik zie namelijk dat scholen écht een eigen uitstraling nastreven. Ze willen daar een boodschap mee afgeven. Het niveau van het onderwijs komt namelijk terug in het niveau van de uitstraling van het interieur.” ●

*Wij staan voor kwaliteit
en duurzaamheid
van leven*

Vloer- wand- raam- en trapbekleding

Eliëns Interieur projecten BV

Postbus 88, 5680 Best

T +31 499 37 55 45

info@eliens-projecten.nl

www.eliensproject.nl

Lean&Duurzaam

vandenpol.com

Tekst: Jerry Helmers Beeld: Erasmus Universiteit

Sanders Building Erasmus Universiteit flink gemoderniseerd

“Nieuwe dynamiek binnen de rechtenfaculteit”

Noem het een revival. Een herziening. Of een upgrading. Feit is in ieder geval dat het Sanders Building, op de campus van de Erasmus Universiteit van Rotterdam, een ware nieuwe ‘look and feel’ heeft gekregen. De grootschalige renovatie en uitbreiding zijn recentelijk afgerond. In maart van dit jaar is het gebouw gedeeltelijk in gebruik genomen; na de zomer van 2017 zal het officieel worden heropend. De eerste belangrijke constatering? Sanders Building is getransformeerd van een traditioneel kantoor/faculteitsgebouw naar een hypermodern studie- en werklandschap.

Het Sanders Building in Rotterdam, een prominente plek op het Erasmuscomplex.

“Vanaf het eerste moment van denken over een nieuw Sanders Building wisten we dat het gebouw een internationaal karakter moest krijgen”, vertelt Frank de Bruijn, projectleider op de Erasmus Universiteit. Het Sanders building, waarin onder

‘Het gebouw heeft een hele andere dynamiek gekregen’

andere de Erasmus School of Law (de rechtenfaculteit) is gehuisvest, was absoluut toe aan een opfrisbeurt. “Het gebouw was echt gedateerd. Het was gebouwd vanuit de tijdgeest van de jaren 90. Lange gangen, weinig glas en aan weerszijden van die gangen de kantoortjes. Prima voor die tijd, maar nu – in 2017 – werken we op een andere manier. En daar past dus ook iets anders bij. De wens was ook om het aantal vierkante meters voor de kantoren te laten voldoen aan de nieuwe huisvestingsnorm. Uiteraard gedreven vanuit Het

Frank de Bruijn.

Nieuwe Werken. Ook waren de gebouwinstallaties aan vernieuwing toe.”

“We hebben veel gepraat met en geluisterd naar de gebruikers. Van werknemers en kantoorpersoneel tot uiteraard de studenten en docenten”, vertelt De Bruijn. “Openheid was de wens. En, werd het devies. De vraag was alleen hoe we dat in het oude gebouw konden openbreken. Het oude gebouw leende zich eigenlijk niet voor dergelijke operaties. Belangrijk was dat we het

Veel lichtinval in het gerenoveerde gebouw

daglicht tot diep in het gebouw konden laten doordringen. Gebruikers willen namelijk iets van buiten zien. Eigenlijk willen ze de buitenwereld voelen als ze binnen aan het werk zijn. Zo zouden eigenlijk heel simpel raampjes opengezet moeten kunnen worden. Maar ja, dat botst natuurlijk met klimaateisen. Mensen moeten het gevoel hebben dat ze invloed hebben op hun eigen werkklimaat.”

Twee trajecten

De renovatie bestond uit twee trajecten: de hoog- en de laagbouw. De nieuwbouw heeft een transparante kraag die om het laagbouwdeel is aangebouwd. Hierdoor kon de hal worden uitgebreid en ontstonden er extra studieplekken. Het tweelaagse laagbouwdeel biedt ruimte aan diverse onderwijsruimten, van pgo-zalen en een mootcourt tot grote collegezalen en een royale hal. De Bruijn: “De architect transformeerde dit van oorsprong traditionele ontworpen bouwdeel tot een modern

studielandschap met vides en ruimte voor ontmoeting. Het zeslaagse hoogbouwdeel – waar ook het University Support Centre is gehuisvest (USC) – transformeerde van een saai cellenkantoor tot een mix van open ruimten, met transparante scheidingswanden, dubbele raampartijen, gevelboxen, daklichten en spannende vides. Het eindresultaat mag er zijn: het gebouw heeft een hele andere dynamiek gekregen.” De interessante logistieke uitdaging zat hem in het binnenstedelijk karakter. “Tijdens de bouw ging het ‘gewone leven’ wel door”, stelt De Bruijn. “Zo moesten we op bepaalde momenten de loopstromen van de studenten omleiden. Vooral de verbinding noord-zuid op de campus moest in stand worden gehouden. Een oud parkeerterrein kon worden ingericht als ketenpark voor de bouwer. Het is allemaal gelukt mede omdat we uitvoerig hebben gecommuniceerd over de verbouwing. Ik denk dat we daardoor relatief weinig klachten hebben gekregen.”

Multidisciplinaire meerwaarde

Zowel bij de bibliotheek als het Sanders Building van de Erasmus Universiteit blijkt de brede expertise van Van den Pol Elektrotechniek een sterke troef. Zonnepanelen, sensoren en led-verlichting dragen bij aan de duurzaamheid, integratie van systemen zorgt voor gebruiksgemak.

Bij de renovatie van de universiteitsbibliotheek is Van den Pol verantwoordelijk voor vernieuwing van alle E-installaties. “Het gebouw heeft nu led-verlichting met daglichtregeling aan de raamzijden,” zegt projectleider Johnny Gielen, met Bert Ebbenhorst namens Van den Pol actief bij beide Erasmus-projecten. “De verschillende zones zijn in te regelen via een DALI-managementsysteem. Werkplekken rondom de vides zijn voorzien van aanwezigheidsdetectie. Net als de klimaatinstallatie wordt de verlichting aangestuurd via het gebouwbeheersysteem. Het comfort neemt hierdoor toe, het energieverbruik daalt. Op het dak staan 138 zonnepanelen.” Het hoogwaardige wifi-netwerk is een cruciale voorziening. “38 accesspoints garanderen een optimale dekking, ook als honderden studenten tegelijk wifi gebruiken.”

Complexe puzzel

Ook bij de renovatie en uitbreiding van het Sanders Building zet Van den Pol veel van haar disciplines in: elektra, verlichting, (bliksem)beveiliging, toegangscontrole, brandmelding en ontruiming. Gielen: “Oprachtgevers zien onze brede expertise als belangrijke meerwaarde.” De ruimte voor installaties is beperkt, zegt hij. “Door de opzet van het Sanders Building was het een complexe puzzel om alles een plek te geven. Gangzones en verkeersruimtes zijn voorzien van led; kantoren, lokalen en collegezalen hebben traditionele TL5-verlichting. Die wordt in de vernieuwde collegezalen aangestuurd met een DALI-systeem. Hiermee zijn per zaal verschillende scènes in te stellen, afhankelijk van het gebruik. Ook de audiovisuele voorzieningen worden in DALI geïntegreerd.”

Nieuw thuis

Hoewel hij zelf ook nog volop in de afronding zit van dit bouwproject, is De Bruijn – en zijn collega's ook – al goed gewend aan het nieuwe gebouw. “Het voelt al als een nieuw thuis. Ik ervaar het als een prettige werkomgeving. Er is veel licht. En, veel openheid. Ik kan me heel goed voorstellen dat mensen hier positief geprikkeld worden om het beste uit zichzelf te halen. Je krijgt echt energie van het gebouw. Ik weet zeker dat we de komende 10 à 20 jaar weer volop vooruit kunnen met dit gebouw. Bovendien denk ik dat dit gebouw – net als de universiteitsbibliotheek – veel buitenlandse studenten zal aantrekken. In dat opzicht passen we prima in het karakter van Rotterdam. We tellen internationaal mee.” ●